

CENĂZEANUL

Periodic de opinie și informare socio-culturală • Anul XI (2003) • Nr. 1

CENĂZEAN

Ziar de informare socio-culturală • Anul IX (2001) • Nr. 1

CENĂZEANUL

Ziar de informare socio-culturală • Anul IX (2001) • Nr. 5

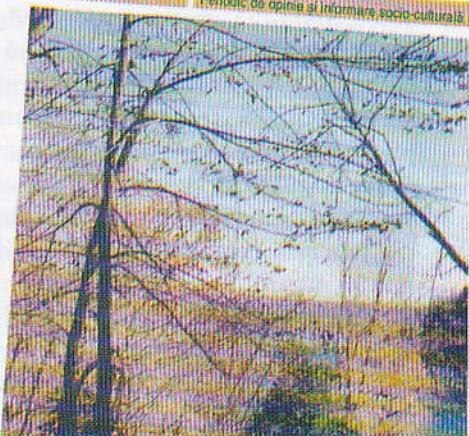
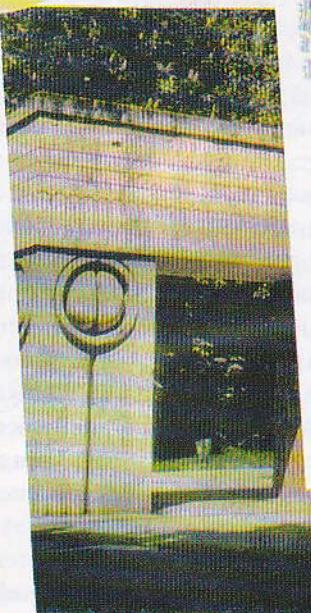

CENĂ.
Ziar de informare socio-culturală

“CENĂZEANUL”
a împlinit
10 ANI !

1028

Ziar de informare socio-culturală

CENĂZEAN

Periodic de opinie și informare socio-culturală

Potirul vietii

La Cina cea de Taină, în noaptea în care a fost vândut, Mântuitorul nostru a instituit Jertfa euharistică a Trupului și Sângelui Său pentru a perpetua de-a lungul veacurilor Jertfa Crucii până la a doua venire și pentru a încredința Bisericii Sale amintirea morții și Învierii Sale. În Euharistie se află culmea lucrării prin care Hristos Dumnezeu sfîrșește lumea și a cultului pe care, în Duhul Sfânt, oamenii îl aduc lui Hristos și, prin el, Tatălui. Săvârșită din vremea Apostolilor (Fapte 20, 7) până în zilele noastre, Euharistia rămâne punctul central al vieții Bisericii. Astfel, din celebrare în celebrare, vestind misterul pascal al lui Iisus „până când va veni” (I Cor. 11, 26), poporul lui Dumnezeu, în pelerinajul său, înaintea pe calea cea strâmtă a Crucii spre ospătul ceresc, când toți cei aleși se vor așeza la Masa Împărătiei.

Sfânta și Dumnezeiasca Euharistie este marea și nouă minune, întâlnirea supremă a omului cu Dumnezeu în această lume supusă devenirii și morții. Sfânta Euharistie este una din cele mai mari minuni ale lui Dumnezeu, fiindcă prin ea creștinul Îl mâncă și îl bea pe Domnul pentru a câștiga viața adevarată. Dumnezeu a preparat Sfânta Euharistie pentru oameni ca și pentru îngeri. Noi mâncăm în Euharistie o mâncare îngerească, mâncăm „Pâinea Care Se pogoară din cer, pentru ca tot cel ce mâncă din ea să nu moară” (In. 6, 50).

Potirul Euharistic este Potirul Vieții Care a distrus moartea, care alungă dracii avizi și câștigă sufletele omenești. De aceea, Sfânta Euharistie este „spre viața de veci”, cum mărturisim până astăzi în rugăciunile din Rânduiala Sfintei Împărtășanii. Ea operează asupra oamenilor o transformare totală, o reînnoire, o trecere spre starea îngerească. De aceea, Sfântul Ambrozie îndeamnă: „Dacă săngele Lui, ori de câte ori se varsă, se varsă pentru iertarea păcatelor, trebuie să-L primesc mereu pentru ca mereu să-mi ierte păcatele. Ca unul care păcătuiesc, trebuie să am mereu un remediu. „Hristos Euharisticul însuflăște iubirea noastră și ne face capabili să rupem legăturile dezordonate cu creațurile și să ne înrădăcinăm în El. Primind darul iubirii, murim păcatului și trăim pentru Dumnezeu.

Prin Euharistie, Jertfa lui Iisus este mereu actualizată, accesibilă în chip real fiecărui creștin care se învrednicește de ea. Hristos din Potirul euharistic este același cu Hristos de la sânul Fecioarei Maria,

același cu „Mielul înjunghiat” Care împărătește (cf. Apoc. 5, 12–13). Cel ce se împărtășește se transformă lăuntric, se hrănistifică, pătrunde în rai. De fapt, Euharistia este o pregătire a raiului, aici, în această vale a plângerii. Ori de câte ori se săvârșește această Taină, noi ne unim deja cu Liturghia din cer și anticipăm viața veșnică, atunci când Dumnezeu va fi totul în toate (cf. I Cor. 15, 28).

Cât de fericiti trebuie să simă noi care știm că la oamenii căzuți care erau devorați de moarte a venit „Începătorul vieții” (Fapte 3, 15).

Focul iubirii Lui a devenit pentru om jertfă de viață și această viață o găsim în Potirul euharistic. Creștinii mânâncă acest foc al iubirii dumneziești în Pâineda euharistică și rămân vii. Hristos este mâncaț pururea și „niciodată nu se sfârșește”, este

mâncaț fără să fie distrus pentru ca viața să nemuritoare să locuiască în cei muritori care-L primesc. Euharistia este Iubirea îndurătoare care se coboară de sus ca o rouă cerească pentru ca să spele toate păcatele, să vindece toate bolile, să închidă toate rănilor, să ajute pe cei loviți, să ridice pe cei căzuți, să elibereze pe cei închiși, să-i salveze pe cei pierduți.

Cel mai mare leac, un leac existențial și ontologic rămâne Sfânta Euharistie. Vindecarea pe care o aduce este vindecarea de moarte, într-o viață veșnică. Ne scapă de orbirea spirituală pentru că ea este Hristos, Lumina lumii, Care a deschis ochii orbului din naștere. Ne arde păcatele pentru că Hristos este plin de focul Duhului coborât asupra materiilor euharistice la epicleză. Focul euharistic al iubirii și al milostirii sau Duhul de Care e plin Hristos transfigurează făptura, dându-i-tămaduire trupească și sufletească.

Iată, deci, că Euharistia este izvor și culme a întregii vieți creștine. În ea e cuprins tot binele spiritual al Bisericii, Hristos Însuși. Paștele nostru, Care, prin această taină divină, ne lasă o chezăsie a iubirii Sale, rămâne cu noi și ne face părtași la Paștele Său, precum îl rugăm la fiecare Sfântă Liturghie: „Cinei Tale celei de Taină, Fiul lui Dumnezeu, astăzi părtaș mă primește”. Fericit este creștinul care participă cât mai des la Masa Stăpânului ceresc unde sufletul său e copleșit de har și gustă încă din acest veac din bucuria slavei viitoare.

† Dr. Irineu Pop Bistrițeanul
Episcop-vicar

(Din revista „Glasul” – Huedin, nr. 4–5/2002)

Vîtrină Realizări și perspective în comuna noastră

Periodic, se obișnuiește ca aceia ce răspund de destinele unei localități să facă o analiză a tot ceea ce au realizat și a tot ce urmează să facă.

Consiliul comunal din Cenad a avut curajul și inițiativa să facă o astfel de analiză retrospectivă și să arunce câteva priviri în viitorul apropiat.

În acest sens s-au contabilizat la realizări în domeniul alimentării cu apă curentă înzestrarea hidroforului de la intrarea în comună cu o pompă, un recipient și un tablou electric strict necesar; s-a extins coloana cu 2,6 km în sectoarele: Burger-Cucu și ultița mică, în Hiblu și de la Bicărie la Csisak; la fel, a fost înlocuită coloana pe 150 m în sectorul Velciov-Kiss.

Pentru anul 2003 este prevăzută extinderea coloanei pe o lungime de 800 m de la locuința familiei Gutui, locuința familiei Cuba și strada cu nr. 1025 în felul acesta va fi racordată la rețeaua cu apă potabilă. Pe lângă aceasta va fi înlocuită coloana de la Bușa la Andrei Condrea.

Consiliul comunal îi sfătuiește pe cetățenii din comună racordați la rețeaua de apă să-și pună contoare, pornind de la tarifele de apă potabilă stabilite pentru anul 2003. Obținerea apei menajere la forma „paușal” costă 192.384 lei/persoană/an, iar la consumul contorizat s-a stabilit tariful de 4.008 lei/mc. Se poate ușor observa că forma contorizată este mult mai ieftină. Prin introducerea apometrelor s-ar obține apă la un preț suportabil pentru cetățean și s-ar reduce consumul pe comună, mai ales în unele perioade critice. Costul apometrului se va amortiza foarte repede prin economia făcută la consumul de apă.

În domeniul întreținerii comunei se preconizează demararea acțiunii de săpare a șanțurilor în întreaga comună, după un plan și cote stabilite de Primărie. De aceea încă din primăvară vor fi marcate cotele pentru fiecare șanț în parte. În acest sens apare necesitatea ca fiecare proprietar, după stabilirea cotelor, să-și sape șanțul din fața gospodăriei personale, Primăriei revenindu-i sarcina de a acționa la intersecții și în locuri rămase fără proprietar.

O problemă care frământă comuna este și cea a depozitării gunoiului menajer. În anul trecut primăria a întreprins, folosindu-se de Legea 416, repetitive acțiuni de strângere și depozitare a resturilor din gospodării la locurile deja stabilite (la pământul

galben). Se pare că pentru unii concetăteni aruncarea gunoiului peste tot (mai ales lângă șosea sau calea ferată) a devenit o practică, să nu-i spunem o plăcere!

Prin grijă Primăriei au fost montate la toți agenții economici și la Primărie, școli și grădiniță coșuri de gunoi, pentru a nu mai fi aruncate ambalajele mărfurilor cumpărate peste tot.

Gradul de civilizație al unei comunități și al fiecărui individ în parte se remarcă și din folosirea acestor coșuri. Dar când vezi în jurul acestora noianul de pungi și hârtii care n-au ajuns unde le era locul te întrebă: cu cine intrăm în Europa?

Tot pe parcursul anului 2002 s-au executat lucrări de întreținere a tuturor drumurilor pietruite din comună. Pe lângă aceasta, s-a amenajat parcare din fața Primăriei și a cantinei.

Prin grijă Consiliului Județean Timiș și cu fonduri din străinătate s-a reabilitat șoseaua între frontieră și orașul Sânnicolau Mare, șosea

ce traversează comuna noastră.

Din 2003 se intenționează extinderea trotuarelor din beton în sectorul Satul Nou și Ciucovăț, întreținerea drumurilor pietruite și eventual o extindere a lor în zona Satul Nou.

În domeniul reparațiilor clădirilor de utilitate publică se remarcă cele executate la poșta, căminul cultural, postul de poliție, atelierul Ambrozi și cantină. Pe parcursul anului în care am intrat se vor întreprinde reparații la dispensarul veterinar, la clădirile școlilor și ale grădinițelor.

Obișnuit cu realizări „zgomotoase” din legisturile precedente, stimate concetăteni, cele prezente și se par mult mai modeste. Analizându-le fără idei preconcepute, poți observa și dumneata că ele au fost realizate trainic și a fost bine stabilită nevoieitatea lor. Si apoi nu uita că „vidul legislativ” post-revolutionar a fost umplut cu legi și hotărâri care restricționează „orice paradă electorală” în folosirea bunului public. De-acum trebuie justificat modul de folosire al fiecărui leu din banii publici.

Material întocmit pe baza informațiilor furnizate de Ștefanovici Vasa, viceprimar, Cornut Gheorghe, șef secție extrabugetar și Ioan Radu, secretar, de către Gheorghe Doran

Revista revistelor**„MICUL CENĂZEAN”**

Începând din luna ianuarie 2003, „Cenăzeanul” are un „pui”, mai precis un frate mai mic.

Editat de Școala generală din Cenad, sponsorizat fiind de domnul senator Viorel Matei, copiii din Cenad se pot mândri cu ziarul lor, ziar pe care multe școli din țară l-ar dori.

De la sfârșitul lunii octombrie 2002, în cadrul școlii din Cenad s-a desfășurat „Proiectul Citizen”, proiect sponsorizat de Uniunea Europeană, Inspectoratul Școlar al Județului Timiș și Casa Corpului Didactic din Timișoara.

La școala din Cenad au participat elevii claselor a VII-a care au lucrat la acest proiect, problema principală urmărită fiind lipsa de informații din mediul rural.

Am participat la o întâlnire cu acești minunați copii și am rămas plăcut surprins de activitatea lor

și de modul de abordare a proiectului în discuție.

Colegiul de redacție al publicației noastre oferă acestor copii o

pagina care se va numi „Pulsul școlii”, în care vor putea publica, în fiecare număr, realizările și împlinirile lor. Sper din tot sufletul ca, peste ani, măcar trei-patru din ei să preia stafeta de la cei bătrâni în paginile „Cenăzeanului”.

Tipărirea acestui ziar este benefică pentru școală, mai ales pentru copiii care vor publica în el poezie, proză, eseuri sau cronică.

Scrisul îi va ajuta la școală, nu doar la materia „limba română”, ci și la celelalte materii, dezvoltându-le personalitatea și, nu în ultimul rând, acel tupeu necesar în viață, nu doar în meseria de ziarist.

Poate că acest ziar nu ar fi apărut dacă nu erau cele două profesori: Bloch Anișoara (profesor de limba română) și Rusu Maria (profesor de cultură civică), evident, sub îndrumarea dnei Clișc Marioara, director școlar.

Doresc din tot sufletul acestor minunați copii, ca și mentorilor lor, succese, iar ziarului, viață lungă în vederea unei colaborări fructuoase cu „fratele” lor mai mare.

Gheorghe Anuichi

„Project Citizen” la Școala cu clasele I-VIII Cenad

De la sfârșitul lunii octombrie până la sfârșitul lunii ianuarie 2003, în școala noastră se desfășoară „Project Citizen”, un proiect de cultură civică implementat în România de Institutul Intercultural din Timișoara în colaborare cu Inspectoratul Școlar al Județului Timiș și Casa Corpului Didactic.

Școala noastră lucrează alături de alte școli din județ, 13 la număr, dintre care doar două sunt din mediul rural: școala noastră și școala cu clasele I-VIII din Variaș. Problema pusă în discuție de elevii din clasele a VII-a, care lucrează la proiect, este una dintre problemele principale ale localităților din mediul rural, și anume *lipsa de informații*.

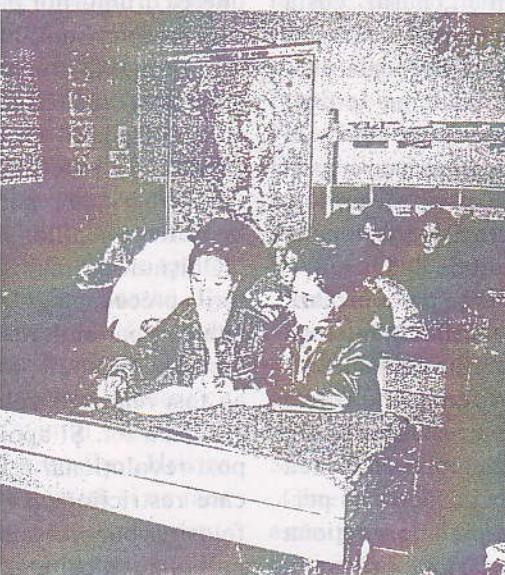
A fost destul de greu pentru copii să se documenteze într-o problemă atât de complexă, dar cu sprijinul unor oameni din loca-

litate am reușit să aflăm multe lucruri. Îi menționăm aici pe domnul senator Matei Viorel, domnul primar Crăciun Nicolae,

mă. Pe această cale le mulțumim încă o dată.

Proiectul se va încheia cu o jurizare la care sperăm să participe cât mai multe persoane, care vor ajuta astfel ca totul să se transforme în realitate, să nu rămână doar un vis frumos.

Elevii școlii au muncit multe zile pentru realizarea acestui proiect, dorind ca pe parcursul anului școlar să aibă loc astfel de lucruri bune pentru comunitatea noastră. Unul dintre ele s-a realizat. Începând cu anul 2003 școala noastră se poate mândri că are un ziar propriu. Sperăm să fie un ziar de informare, pentru ca locuitorii comunei să cunoască cât mai bine activitatea copiilor lor, care este

doamna directoare Marioara Clișc, domnul Anuichi Gheorghe, care și-au făcut timp să vină să discute cu elevii această proble-

în plin avânt.

**Nădăban Sabrina
Suciu Oana**
(Din „Micul Cenăzean”, nr. 1/2003)

Vitrina cu cărți

O carte de excepție

De curând, la Editura Alcor Edimpex a apărut una dintre cele mai valoroase lucrări publicate în România ultimilor ani. Este vorba de ROHONCZI CODEX. Descrierea, transcrierea și traducerea sunt semnate de doamna Viorica Enăchiuc.

În anul 1982, Viorica Enăchiuc aflat dintr-o revistă publicată în Ungaria despre existența în arhivele Academiei Ungare a Codexului Rohonczi, redactat cu o scriere necunoscută, asupra căruia s-au efectuat cercetări între anii 1838 și 1970 fără a putea fi decifrat.

Paginile reproduse în acel articol i-au atras atenția. A cerut sprijinul Institutului de Studii Iсторice și Social-Politice, directorului Ion Popescu-Puțuri, care a făcut demersurile necesare pentru obținerea unor copii integrale ale Codexului, pe care le-a încredințat spre studiu cercetătoarei. După investigații preliminare, Viorica Enăchiuc a publicat concluziile sale la acea dată în Analele de Istorie

nr. 6/1983 – și anume faptul că textele Codexului au fost redactate în secolele XI–XII, într-o limbă latină vulgară (daco-romană), cu caractere moștenite de la daci.

După aproape două decenii de muncă laborioasă, cercetătoarea ne prezintă astăzi descifrarea integrală a Codexului Rohonczi, transpusă în litere latine, și traducerea lui în limba română.

Rohonczi Codex este o carte cu dimensiunile de 10x12 cm, învelită în piele, cu 448 de pagini scrise cu cerneală violetă, care se citește de la dreapta la stânga și de jos în sus.

Codexul cuprinde o culegere de cursuri și solii și include 86 de miniaturi, consemnând ființarea statului centralizat blak (valah) sub conducerea domnitorului (get) Vlad între anii 1064–1101, organizarea administrativă și militară a țării care se numea Dacia, cu hotarele de la Tisa la Nistru și mare, de la Dunăre,

spre nord, până la izvoarele Nistrului. Mitropolia blakilor avea sediul la Ticina (cetate din insula Păcuine lui Soare), menționându-se în timp numele mitropolitilor Sovatrasiu, Miles, Timarion.

Informațiile literare, religioase, muzicale, diplomatice, militare, politice, geografice, etnografice oferite de Codex în legătură cu istoria românilor în secolele XI–XII sunt formidabile.

În fine, să mai menționăm faptul că meritul doamnei Viorica Enăchiuc este cu atât mai mare, cu cât din 1838 până în zilele noastre, cei mai valoroși cercetători unguri și germani nu au reușit descifrarea Codexului.

Pentru cei interesați, cartea se poate procura cu greutate, costă 400.000 de lei și este însoțită de o casetă care conține imnul blakilor (cea mai veche melodie laică românească cunoscută până acum) și cântări bisericești.

Ion Savu

Alexandru Jurcan

COCOȘUL ȘI COCOAȘA

Mâine trebuie să merg la Saveta la Bistrița. Omu meu, Jojolu, îi dus la munte să culeagă afine. Are o metodă tare specială: cu grebla le culege, una nu-i scapă. Și-apoi mă ajută să fac dulceață; îi foarte indicată în cazuri de diarei prelungite fără măsură.

Ce-i duc la Saveta, prietena mea cu care mă jucam în prund? am ales niște flori de plastic, cu ceva colori ce te prind de obraz. Cineva foarte cult mi-o zâs că-s chici, numai că-s bugăt de mari, nu miciu (că și io știu ceva ungurește).

Amu să mă pregătesc să arăt bine și mai Tânără. Jojolu nu-i acasă, n-are cine râde de măștile mele. Îmi fac astăzi masca de castraveți și ou, apoi aia cu frisă și lapte acru. Întâi și-nțâi să culeg castraveții. De nu m-ar vedea peste gard vecina Romolica, să-mi spună căte-s în soare, că-apoi gata măștile!

Io-s șmecheră: nu mă las la bătrânețe, mă imbrac frumos, am întotdeauna sprijin la mine, plus busuiocul între tâțe, chiar dacă mă gădilă. Când mânc colac cu macori nucă, nu-mi bag unghiile între dinți, ca Jojolu, că de aia s-o inventat golghetu.

Am pus masca de castraveți. Stau întinsă pe dormeză. Mi-am făcut și un cafei capuccino, aşe-mi place! Ce mi-am adus aminte? Cum vinîr ieri patru bărbătoci la noi în ogradă, să discute ceva cu Jojolu și io arătam ca dracu. Musai să-mi fac masca de cum se mulg vacile. Apoi lapte acru am vreo cinci oale. Unu dintre bărbătoci era director de firmă din oraș. Îl merge foarte, foarte bine. Angajeazăză numă fete tinere, să aibă ce călări, nu-i ajute Dumnezo! Că noi, aistea mai trecute, de ce diavolu n-avem ce luk bun? N-au ei ochi pentru noi, când ne văd îs orbi complet. Chiar i-am spus la Romolica: Tu, nu ti teme de viol, că nici dracu nu te caută! Amu, îi drept că în ziare scrie de bătrâne violate, da nu pică pe-aici pe la noi noroci ăsta. Io am cunoscut un caz, era bunica unei verișoare primare și după întâmplare toți din sat o mers s-o încurajeze, da ea era tare senină și zicea: „N-o fost mare lucru, că numă tri fură!”

Amu cine mă strigă așa proget? Doară nu arde! Io masca nu mi-o scot încă. Trebe respectate minutele, adică patruzeci și cinci! Să nu uit să-mi fixez ceasul, să mă pocăi trezi la dimineață, să mă duc la gară.

Saveta mă așteaptă ca pe Dumnezo. Îi foarte curată și are bărbat harnic și de treabă. La ei nu pute ca la Romolica, au și bețe care dau miroșuri fine. Zice că țin foarte mult, Jojolu să sufocă, io nu pocăi cumpăra. Tușește ca dracu, da de țăgări nu se încacă. Tigările i-o distrus și dinții și obrazu și potență. Că nu-i normal, doară, să să uite la mine după ce-mi fac măștile și-s fragedă și să zică: „Amu io mă duc la Ciucășelu”. Să duce la prietenină lui și dohănesc până-i stropșește. Adicăta aș cred io, că doară ci-or putea face?

Romolica mult m-o sfătuie: nu-i bine să-i arăți bărbatului tătufletu. Și că nu-i numai el pe lume. Trebe să cunoști toate aspectele și să nu-ți fie rușine s-ai un drăguț mai în putere. Da cum să faci, că orașu și mic, apoi Jojolu bagă furca în mine. Atâtă mi-ar mai lipsi!!

Mai bine nu ne mutam la oraș, că acolo în sat erau păraiele alea bune de ascuns, mălaiu, pădurile. Da cine dracu se leagă de mine? Să șmecheresc și io pă unu. S-o întreb pe Saveta, dacă la Bistrița nu-s ceva pilule înșelătoare, să-l chem într-o zi la mine la un cafei pe scumpu ală de Niculiță. Oi vedé!

Un om cu mai multe preocupări

Se strecoară pe drum aproape fără a fi luat în seamă de cei care nu-l cunosc, pășind cu nădejde, sigur pe el, știind că acolo unde va ajunge îl aşteaptă ai săi.

Dl. Covaci Gh. Ioan locuiește în Cenad de la naștere și n-a părăsit comuna decât pentru scurt timp, și atunci împins de imprejurări.

Școala a absolvit-o tot în Cenad, apoi a început să se „policalifice”. A învățat cu cine a putut și pe unde a putut meseriile de frizer, măcelar, zidar, teracoter, dulgher, apoi a învățat să confectioneze mături și, cea mai îndrăgită dintre „meserii”, agricultura. Când aceste meserii au

devenit „nerentabile” (mai ales cea din urmă), s-a calificat și a servit Căile Ferate Române timp de 30 de ani (1961-1991). Ca să nu se plătisească, între timp a obținut și permisul de conducere auto. La fel ca alții, și el are permis, dar nu are autoturism. Niciodată nu știu dacă-l ispășește gândul să-și cumperi unul.

În timpul său liber, în serile și nopțile de iarnă și-a îndepărtat privirea spre unele materiale ce-i stăteau la îndemână: paie, tulpiți de porumb cărora, cu migală,

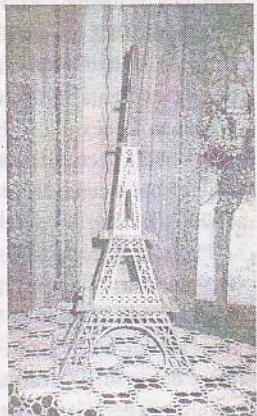
le-a dat aripi, transformându-le în minunate și autentice opere de artă. A trecut apoi la traforaj: prin tăiere, perforare și lipire a realizat miniaturi ale unor obiecte turistice foarte cunoscute.

Ca un record: de 12 ani Covaci Ioan nu a fost consultat de medic.

Mi-a declarat că se simte bine, că nu știe ce-i durează și că se simte ca un Tânăr.

Dacă veniți în Cenad și veți un om pășind grăbit dar hotărât sau pedâlând pe o bicicletă, să știți că l-ați întâlnit pe cenăzeanul nostru, Covaci Gh. Ioan.

Gheorghe Doran

Clonaid și facerea lumii

Despre clonare cei mai mulți cred că este crearea artificială a unui organism uman. Mulți sunt convinși de faptul conform căruia clonul, nu numai genetic, ci și psihic, emoțional și mental este identic cu persoana clonată. Lucrurile par mult mai complicate.

Trăsătura de bază a clonului este că organismul rezultat (care poate fi o singură celulă) din punct de vedere genetic este identic cu organismul mamă, din cauză că în decursul evoluției nu a avut loc un proces sexual, care ar fi dat ocazie amestecării genelor.

Clonii se produc permanent pe cale naturală în decursul înmulțirii asexuate. Diviziunea simplă a unei celule dă naștere la doi cloni, adică celule urmașe genetic identice cu celula de pornire. Toate celulele corpului uman sunt clonii celulei formate la fecundare, în urma unirii ovulului cu

spermatozoidul. Aceste celule dispun de toate informațiile necesare pentru construcția organismului, dar datorită unui mecanism de reglare folosesc doar o parte din aceste informații, formându-se diferențele tipuri de celule. Dacă în cazul primei diviziuni au loc anomalii, două organisme își încep dezvoltarea. În acest caz, se produc cloni naturali la nivelul întregului organism, adică gemeni.

O serie de organisme inferioare (bacterii, plante monocelulare, ciuperci) se înmulțesc pe cale asexuală.

Despre clonare artificială putem vorbi pe mai multe nivele:

- Clonare moleculară – înmulțirea unei molecule;

- Clonare celulară – înmulțirea celulelor în condiții de laborator. Celulele sunt identice genetic cu celula inițială.

- Clonarea unui organism multicelular. Reproducerea se poate face pe două căi:

1. Împărțirea embrională – este larg folosită la înmulțirea unor animale cu calitate superioare.

2. Cu transfer nuclear – cu această tehnologie a fost creată oaia Dolly în 1997. Procesul descurge în felul următor:

- Se scoate nucleul unui ovul și, prin acest proces, se scoate informația genetică.

- Se scoate nucleul dintr-o celulă a corpului.

- Nucleul provenit din celula corpului este implantat în ovul privat de nucleul propriu.

- Într-un mod neclarificat, deocamdată, celula începe să se dezvolte și începe dezvoltarea unui organism întreg.

- Ovul este implantat în ovarul unei femele, care, în caz fericit, acceptă, dezvoltă și naște sătul.

Francisc Fodor

– Continuare în p. II –

Aniversare la Cenad

Sfârșitul anului 2000 a prilejuit în viața cenăzenilor un eveniment deosebit.

Într-un cadru festiv, locuitorii comunei au sărbătorit împlinirea unui deceniu de apariție neîntreruptă a publicației locale „Cenăzeanul”.

În sala de ședințe a Primăriei locale, bine pregătită pentru acest eveniment, s-au strâns redactorii actuali, foști redactori, colaboratori, invitați, sponsori și cetăteni din comună, pentru a sărbători acest eveniment.

Cuvântul de început l-a avut reprezentantul Primăriei (sub egida căreia apare publicația), domnul **Marius Isac**, care a marcat însemnatatea și importanța acestui eveniment.

Domnul **Gheorghe Doran**, din partea colegiului de redacție, a schițat drumul publicației în acești zece ani, cu succesele și insuccesele inerente, cu greutățile întâmpinate și ajutoarele materiale primite din partea tuturor sponsorilor.

Au mai intervenit, de până „amintiri” legate de „biografia” publicației domnii: **Viorel Matei, Ion Strungaru, Ion Savu, Traian Galetaru, Daniel Groza, Gheorghe Anuichi**.

În partea a doua a întrunirii s-a lansat carte **Dincolo de început**, tipărită de către colegiul de redacție cu ajutorul material al Primăriei, carte care cuprinde între copertele ei numele a şapte poete și prozatoare care au debutat în acest deceniu în paginile „Cenăzeanului”.

Fiecărei debutanți (în volum) domnul Gheorghe Doran i-a făcut o scurtă prezentare a creației ei,

după care au citit din poezii lor **Adelina Doroș, Elena Flonta, Lăcrămioara Ghica, Corina Nani și Diana Perian**.

În final, după obicei în asemenea întâlniri, autoarele au acordat autografe celor prezenți.

Redacția

Computerul – o provocare pentru educatorul de astăzi

În mai puțin de o jumătate de secol, calculatoarele și-au pierdut locul de instrumente ezoterice ale căror „inițiați” și au devenit jucăria unui copil. După entuziasmul inițial, este necesară o analiză a costurilor și beneficiilor implementării noii tehnologii. Introducerea calculatorului în procesul de instruire are sens numai dacă acesta mărește calitatea învățării, reduce timpul de învățare, precum și costul școlarizării.

Cât este de util calculatorul în procesul de învățământ? Este el o necesitate? Sau este doar o unealtă sofisticată și costisitoare? Este el o prioritate în școala românească de astăzi? Sau este doar un lux populist? Este o investiție pentru viitor? Răspunsurile la aceste întrebări nu sunt ușor de dat.

Nu numai noi, dar și statele dezvoltate își pun problema eficienței noilor tehnologii în învățământ. Fără îndoială că societatea spre care ne îndreptăm are nevoie de alfabetizarea în tehnologiile informaționale și comunicaționale (TIC), ca o condiție sine qua non a dezvoltării

sale. Experiența primelor decenii de informatizare a învățământului în țările dezvoltate atestă răspunsuri diferite în planul politicilor educaționale, răspunsuri determinate de presunile sistemului social: din partea economiei (restructurarea economică reclamă noi deprinderi legate de tehnologie), din interese industriale, comerciale, din partea comunității (părinții solicită inițierea computerială a elevilor), din partea politicienilor (pentru imagine) etc.

Iată însă că din ultimele sinteze statistice în domeniul a reieșit că utilizarea noilor tehnologii în sistemele de învățământ din majoritatea țărilor europene a devenit o prioritate educațională. S-a ajuns astfel la concluzia că sistemul educațional trebuie să formeze o nouă cultură a informației și comunicării, tot atât de necesară unui cetățean european ca și cultura civică, indiferent de locul unde s-a născut și a învățat.

Studiile întreprinse pe diferite meridiane ale globului arată că integrarea noilor tehnologii în practica școlară asigură

performanțe superioare unui număr mai mare de elevi decât predarea tradițională. În același timp, elevii învață semnificativ mai bine cum să învețe. Dincolo de obiectivele disciplinelor din curriculum-ul școlar, elevii învață să lucreze cu computerul, fapt care le deschide un orizont nou pentru accesul la informația globală. Interacțiunea cu noile tehnologii creează un surplus de motivație pentru învățare; în multe cazuri, acest demers favorizează orientarea spre o profesie legată de utilizarea calculatorului.

Se impune deci pregătirea școlilor pentru a utiliza tehnologiile multimedia. Adesea aceasta necesită schimbări în cultura managerială a școlii respective. Este nevoie de o vizionare bine definită a învățării-predării de calitate, precum și de resurse considerabile, de putere de convingere și, mai ales, de răbdare. Schimbarea este dificilă. Va trebui efort și timp pentru facilitarea și cultivarea schimbărilor în omeni.

Inv. Liliana Micu

– Continuare în numărul viitor –

ROMÂNIA
JUDEȚUL TIMIȘ
COMUNA CENAD
CONSILIUL LOCAL

HOTĂRÂREA NR. 2

din 27.01.2003

privind stabilirea taxelor locale la extrabugetar
pe anul 2003

Consiliul Local Cenad;
Analizând propunerile privind taxele locale pe anul 2003;
în baza art.38, al.2, lit. d și art. 46 din Legea administrației
publice locale nr. 215/2001;

HOTĂRÂSTE:

Art. 1 – Se stabilesc pentru anul 2003 următoarele taxe la consumul de apă potabilă:
 - locuințe cu branșament cu apometru = 4.008 lei/mc
 - locuințe cu branșament fără apometru
     - persoane fizice = 192.384 lei/mc
     - pentru adăpatul animalelor
         - cai, tineret taurin, tauri = 86.573 lei/mc
         - porcine = 24.048 lei/mc
         - bovine, vaci = 96.192 lei/mc
     - persoane fizice care folosesc apa de la cișmea = 48.096 lei/mc
     - agenți economici cu apometru = 4.008 lei/mc
     - agenți economici fără apometru
         - restaurant, bufet, bar, brutărie = 801.600 lei/lună
         - sifonărie, moară = 400.800 lei/lună
         - magazin alimentar, cofetărie = 200.400 lei/lună
         - coafură, frizerie, ateliere = 60.120 lei/lună
         - farmacie = 20.040 lei/lună

Branșarea la rețea este obligatorie cu apometru.

Art. 2 – Se stabilește pentru anul 2003 taxa de coșerit la 40.000 lei/coș.

Art. 3 – Taxa pentru vânzare nisip pentru anul 2003:
 - 115.000 lei/mc cu încărcat
 - 87.000 lei/mc fără încărcat

Art. 4 – Taxa închiriat tractor pe anul 2003
 = 300.000 lei/oră

Art. 5 – Taxa pentru animalele ce vor fi scoase la pășune în mod organizat în anul 2003:
 - bovine și cabaline = 150.000 lei/cap/an
 - tineret bovin = 100.000 lei/cap/an
 - ovine adulte = 50.000 lei/cap/an
 - tineret ovin = 25.000 lei/cap/an

Art. 6 – Taxa pentru închirierea terenului extravilan din izlaz = 1.500.000 lei.

Art. 7 – Taxa copii xerox = 2.000 lei
 - Taxa montă taur = 150.000 lei
 - Taxa montă vieri = 40.000 lei

Art. 8 – Prezenta hotărâre se aduce la cunoștința publică prin afișare și se comunică:
 - Serviciului Juridic și Contencios al Prefecturii Timiș;
 - Serviciului contabilitate al primăriei;
 - Serviciului contabilitate gospodărie comunala;
 - Casierului primăriei;
 - Viceprimarului comunei.

Președinte de ședință,
Ivașcu Gheorghe

Contrasemnează
Secretar,
Radu Ioan

ROMÂNIA
JUDEȚUL TIMIȘ
COMUNA CENAD
CONSILIUL LOCAL

HOTĂRÂREA NR. 3

din 27.01.2003

privind modificarea și completarea unor taxe
și impozite stabilite prin Hotărârea Consiliului local
nr. 17 din 20.05.2002

Consiliul Local Cenad;

Având în vedere prevederile art. 73 din O.G. nr. 36/2002,
republicată și N.M. 1278/2002 privind impozitele și taxele locale;

în baza art.38, al.2, lit.d și art. 46 din Legea administrației
publice locale nr. 215/2001;

HOTĂRÂSTE:

Art. 1 – Se modifică prevederile art. 1, lit. a, al. 2, 3, 4,
după cum urmează:

- impozit teren extravilan Cenad zona III fertilitate - arabil = 11 lei/mp
- pășuni, fânețe + terenuri cu construcții = 9 lei/mp
- livezi = 22 lei/mp

Art. 2 – La art. 1, lit. i, se adaugă:

- viza trimestrială certificat producător = 25.000 lei.

Art. 3 – Se revocă prevederile art. 1, lit. n, o, p.

Art. 4 – Prezenta hotărâre se aduce la cunoștința publică prin afișare și se comunică:

- Serviciului Juridic și Contencios al Prefecturii Timiș;
- Serviciului contabilitate al primăriei.

Avizat

Președinte de ședință,
Ivașcu Gheorghe
Secretar,
Radu Ioan

ROMÂNIA
JUDEȚUL TIMIȘ
COMUNA CENAD
CONSILIUL LOCAL

HOTĂRÂREA NR. 4

din 27.01.2003

privind stabilirea unor taxe locale pentru anul 2003

Consiliul Local Cenad;

Având în vedere prevederile art. 65, al. 2 din Legea finanțelor publice nr. 500/2002;

în baza art.38, al.2, lit.d din Legea administrației publice locale nr. 215/2001;

HOTĂRÂSTE:

Art. 1 – Se stabilesc pentru anul 2003 următoarele taxe locale:

- taxa închiriere sală cămin cultural pentru nunți = 3.000.000 lei
- taxa pentru închiriere veselă + tacâmuri = 4.000 lei/tacâm/persoană
- taxa închiriere sală cantină = 500.000 lei
- taxa închiriere teren intravilan aferent caselor proprietate de stat = 75 lei/mp

Art. 2 – Prezenta hotărâre se aduce la cunoștința publică prin afișare și se comunică:

- Serviciului Juridic și Contencios al Prefecturii Timiș;
- Serviciului contabilitate-finanțe al primăriei.

Contrasemnează
Secretar,
Radu Ioan

Președinte de ședință,
Ivașcu Gheorghe

PRECIZĂRI

referitoare la Legea nr. 50/91 privind disciplina în construcții

Fiecare cetățean sau agent economic care dorește să demoleze/construiască ceva are obligația de a obține avizele și autorizațiile necesare conform legilor în vigoare.

Pentru obținerea autorizației de demolare, solicitantul trebuie să fie în posesia următoarelor documente:

- cerere pentru emiterea autorizației de desființare;
- declarație pe proprie răspundere privind inexistența unor litigii asupra imobilelor;
- extras de carte funciară actualizat;
- certificat de urbanism;
- proiect pentru autorizarea lucrărilor de desființare;
- certificat de atestare fiscală privind valoarea de impozitare;
- document de plată a taxei de emitere a autorizației de desființare (chitanță).

Acte necesare pentru emiterea autorizației de construire:

- cerere tip;
- declarație pe proprie răspundere privind inexistența unor litigii asupra imobilului;
- extras de carte funciară actualizat;
- proiect de lucrare;
- fișă tehnică pentru obținerea avizelor cerute prin Certificatul de urbanism necesare acordului unic;
- documente tehnice necesare emiterii avizelor și acordurilor care sunt în competență de emitere a D.U.D.T.I.E. - Consiliul Județean Timiș;
- avize și acorduri obținute de solicitant, altele decât cele din competență de emitere a D.U.D.T.I.E. - Consiliul Județean Timiș;
- document de plată taxei de emitere a autorizației de construire (chitanță);
- aviz general pentru investiții de altă natură decât locuințe și anexe gospodărești.

Actele necesare obținerii certificatului de urbanism:

- cerere tip pentru emiterea certificatului de urbanism;
- plan de situație;
- extras de carte funciară;
- aviz de principiu din partea primăriei;
- plan de situație propus;
- memoriu justificativ.

Pentru detalii, cetățenii se pot adresa la Primăria Cenad.

Vice-primar,
Ştefanovici Vasa

Barza și-a făcut datoria și au venit pe lume, spre bucuria părinților lor, următorii:

Blaj Larisa-Andreea, Daroți Adrian, Mendrea Marius Adrian, Muscan Roxana Mihaela, Nicola Mirela-Eugenie, Sas Andreea-Lavinia, Mitroi Casandra-Patricia, Moldovan Daniel-Alexandru, Turcea Tania-Amalia, Vlașcici Miriana-Valeria, Tomoioagă Carla-Emilia, Damian Denis-Sebastian, Fazekas Georgiana-Alexandra, Marianuț Ionuț-Florin, Bajko Iosif-Attila, Ciocătă Alexandru-Constantin, Știubea Andra-Adina, Popon Denis-Andrei, Rejep Paul Cristian, Măzăreanu Daniela-Mariana, Jacob Nicolaus-Jürgen, Balint István, Cornut Paul-Cătălin, Barantici Petru-Lucian, Uncanschi Neda-Elena, Teaci Georgiana-Mălina, Păț Bogdan-Daniel, Colompar Gina, Jupan Cătălin-Alexandru, Dogoje Dana-Cristina, Cocioran Cristian-Alexandru, Saboslai Alin-Gabriel, Ghembinchi Andreea, Hojda Amalia-Călina, Gutui Adi, Langer Mihaela, Radu Beniamin, Mutescu Andrei-Nicolae, Novac Sebastian-Vasile, Manoliu Denis-Robert, Grad Alexandra-Andreea, Bujanovschi Daniela-Alexandra, Ferenczy Zselyke, Benke Ana-Maria, Maxim Roxana-Alexandra, Atimoșoaie Vasile-Alexandru, Hendrea Marius-Laurențiu, Lita Mariană-Delia, Târziu Valeriu-Dorin, Lăcătuș Elena-Cristina, Negrea Cristina-Andreea, Miculescu Camelia-Ştefania, Tico Emanuel, Kones Robert, Pintican Sabina-Larisa, Colompar Darius.

Datele privin noii născuți ne-au fost furnizate de către dr. Velciu Petru și dr. Mihaela Dolga, cărora le mulțumim pentru amabilitate.

PENTRU INFORMAREA DUMNEAVOASTRĂ

Potrivit O.U. nr. 144/25.10.2001, cetățenii români care călătoresc în scopuri particulare în statele membre ale Uniunii Europene sau în alte state pentru care nu este necesară viza de intrare trebuie să prezinte la ieșirea din țară următoarele:

- asigurarea medicală;
- bilet de călătorie dus-intors sau cartea verde a auto-turismului;
- o sumă minimă în valută convertibilă la vedere sau cărti de credit pentru conturi în valută, pentru fiecare persoană, într-un cuantum corespunzător sumelor de referință determinate de autoritățile naționale ale statelor de destinație sau de tranzit, proporțional cu durata sejurului, dar nu mai puțin de 5 zile.

Cuantumul sumei minime în valută convertibilă, de persoană, pentru fiecare zi de sedere declarată, dar nu mai puțin de 5 zile, se stabilește astfel:

- 50 euro sau echivalent pentru Turcia și fostele state socialiste pentru care nu este necesară viza de intrare;
- 100 euro sau echivalent pentru statele din Uniunea Europeană și alte state pentru care nu este necesară viza de intrare.

Prin ordin al ministrului de interne, se exceptează de la condițiile arătate mai sus următoarele categorii de persoane:

- cetățenii români care pleacă în străinătate pentru a urma tratament medical, a participa la simpozioane, conferințe, studii, manifestări cultural-sportive ori în situația îmbolnăvirii sau decesului unei rude stabilite în străinătate ori în alte cazuri temeinic justificate. În această situație se vor prezenta documente doveditoare din care să rezulte scopul călătoriei și asigurarea financiară a acesteia;

- minorul sub vîrstă de 14 ani înscris în pașaportul părinților;
- minorul sub vîrstă de 18 ani care se deplasează la părintele sau părinții care lucrează ori sunt stabiliți în statul de destinație sau la rude;

- cetățenii români care se deplasează în străinătate ca urmare a unui angajament de muncă pe baza unui permis de muncă valabil pentru țara de destinație, indiferent de durata deplasării;

- cetățenii români care călătoresc în statele vecine în baza permisului de mic trafic sau trecere simplificată eliberat de autoritățile de frontieră.

Călătorie plăcută!

A consemnat pentru dvoastră
Savu Ion

De la Starea Civilă

S-au prezentat în fața ofițerului de la starea civilă și au avut curajul să spună „da” următorii:

Gligor Ioan și Clîm Marica; Turcea Victor și Kovacs Timea; Beke Mihai și Kora Aspazia-Viorica; Grad Gheorghe și Andronic Elena; Sturz Tibi-Florin și Popon Mihaela; Chirilov Costică și Biacs Tünde; Zarici Emil și Potărniche Lăcrămoara; Breazu Ioan și Olariu Daniela; Maxim Sergiu Constantin și Mezin Daniela; Magdău Cristian-Ştefan și Meszaros Ildiko, Eni Marius-Rusalin și Ivancu Teodora; Vidican Dorin-Ioan și Terzeu Ramona-Monica; Erdei Ioan-Zoran și Zăvoianu Oana-Maria-Dana; Marius Rusalin-Marius și Bălăgel Florica-Marioara; Colompar Anton și Kanalas Gabriela; Lăcătuș Cristian și Iancu Lavinia-Mirela; Ilin Slagian și Marin Zlatiborca-Dragana; Niță Marian-Valeriu și Kindriș Ileana-Mihaela; Galu Doru-Ignat și Kolak Aniko; Furge Zsolt și Boboc Nicoleta-Florica; Vlașcici Dragan și Regep Simona-Daniela-Gherghera; Bejan Răzvan și Cornut Elena; Cucu Vasile și Crut Georgeata; Hencz Andrei-Alexandru și Bitang Maria; Haba lenă și Albu Lăcrămoara-Maria; Suciu Virgil și Fazekas Ana; Teaci Marian și Barbu Mariana-Simona; Nicola Ioan și Petrovici Anghelina-Elena; Ferenczy Dezső și Palko Imola, Costa Ioan-Sava și Colompar Marioara.

În cursul anului 2002 au plecat pe calea cea fără de întoarcere următorii locuitori ai Cenadului:

Ganyo Ecaterina (470, 73 ani); Funari Sava (601, 66 ani); Vuia Pușa-Vasilica (86, 43 ani); Bieskay Ioan (925, 56 ani); Horvath Agneta (552, 79 ani); Faszbindner Anton (17, 71 ani); Raconczai Iuliana (892, 85 ani); Crăciun Tiberiu Ioan (1512, 75 ani); Vlașcici Elena (308, 72 ani); Mager Leontin (147, 71 ani); Lăcătuș Traian (955, 33 ani); Bitang Iosif (810, 71 ani); Kolompar Lorentje (1024, 81 ani); Popity Maria (1361, 71 ani); Crăciun Aurel (685, 78 ani); Resmives Reghina (239, 73 ani); Blagoie Ioan (Germania, 715, 78 ani); Rațiu Ioan (1297, 68 ani); Târziu Gheorghe (769, 68 ani); Jivanov Vasile (653, 75 ani); Tărăcilă Larisa (Lugoj, 81 ani); Ambres Alexandru Ștefan (232, 51 ani); Cristea Constantin (Igriș, 74 ani); Pop Năstăja (1604, 72 ani); Iuhasz Ioan (1248, 77 ani); Graure Nicolae (Cernețeani, 57 ani); Fușteac Elisabeta (1277, 63 ani); Popon Gheorghe (517, 81 ani); Horvath Iosif (371, 73 ani); Vioara Ștefan (1325, 58 ani); Szomoru Ioan (1403, 50 ani); Lăcătuș Ioan (1827, 60 ani); Olteanu Nicolae (1337, 72 ani); Maxim Aurel (1150, 52 ani).

De remarcat este faptul că în lunile octombrie și noiembrie nu a fost înregistrat nici un deces. Acest lucru s-a mai întâmplat în luna aprilie 1989. Anul care s-a scurs (2002) este anul cu cei mai puțini decedați din anul 1949 până în prezent. Recorduri: în luna ianuarie 1954 s-a înregistrat 29 decese, iar în luna martie 1962, 25 decese.

Radu Ioan
secretar

INFORMARE privind aplicarea Legii 1/2000

Comisia locală de fond funciar Cenad a terminat punerea în posesie a proprietarilor de teren agricol conform Legii nr. 1/2000.

Pentru comuna Cenad, Comisia județeană de fond funciar a validat suprafața de 1837,17 ha. Deoarece pe teritoriul comunei Cenad nu am avut disponibilă întreaga suprafață, s-a recurs la transferul anexelor cu proprietari pe teritoriul comunei Dudești Vechi și al orașului Sânnicolau Mare, după cum urmează:

Comuna Dudești Vechi – 831,05 ha
Orașul Sânnicolau Mare – 1006,12 ha.

Mentionăm că pe teritoriul comunei Cenad au fost împroprietărite 176 per-

soane cu o suprafață totală de 539,01 ha.

La fel, s-au emis toate titlurile de proprietate, atât pentru Legea 18/1990, cât și pentru Legea 1/2000.

Ilisia Aurica și Marianuț Miroslav

PE SCURT

Ajutor social

În cursul anului 2002 s-au aprobat un număr de 70 dosare pentru ajutor social, suma lunări alocată fiind de 50.000.000 lei. Un număr de 37 persoane au prestat muncă în folosul comunei (curătenie, izlaz, coloana de apă, reparații școli, cosit în comună și împrejurimi, șosea pe teritoriul comunei Cenad).

INFORMARE Legea 10/2001

privind regimul juridic al unor imobile preluate abuziv în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989

Ca urmare a apariției Legii nr. 10/2001 avem depuse pentru retrocedare un număr de 42 notificări, din care 10 pentru teren și 32 pentru teren și construcții.

Două dintre acestea au fost respinse, rămânând spre rezolvare 40 de notificări. Dintre acestea au fost soluționate un număr de 14. Restul notificărilor urmează a fi soluționate după completarea dosarelor cu toate piesele.

Ion Radu

FLASH * FLASH * FLASH * FLASH

Am revenit. Vă place, nu vă place, tot nu scăpați de Colț Alb.

Ghica, Mihaela Hotea, Corina Nani și Diana Perian.

*
Nu-i așa că am avut trei ierni într-o singură iarnă? Haitele de lupi au mai lipsit la Cenad.

*
Salutăm apritia publicației „Micul Cenăzean”, al cărei colectiv de redacție este format din Clișe Sebastian, Cârdei Daniel, Sușca Marioara, Luchian Marian, Rohnean Roxana, Nădăban Sabrina, Popa Silvia, Gligor Cosmina, Gligor Mariana, Giuricin Tiana, Stanciu Octavian, Stanca Nicolae, Suciu Oana, Cruț Roxana, Cruț Alina și Tamazlicariu Sonia.

*
Datorită gerului și ninsorilor abundente, fauna din zonă a avut mult de suferit. Preocupări de împușcarea bietelor animale, vânătorii din zonă au uitat că acestea sunt într-o lipsă acută de hrană. Păcat.

*
Și în acest an, bărbații Cenadului au dovedit afecțiune, tandrețe, cucernicie și respect față de aşa-zisul sex slab. De 8 martie, ei le-au oferit soților și prietenelor lor, pe lângă flori și mărtisoare, două baluri strălucitoare.

*
În anul 2002, în ziua de 6 februarie, Nelu Dogoje raporta încheierea însămăntărilor timpurii. Anul acesta va fi bucuros dacă va putea face același lucru în ziua de 6 aprilie.

*
Pe dumneavastră nu vă obosește chestia asta cu Sf. Valentin? Pe mine da.

*
*

Iarna grea, posibilitățile materiale și financiare „subtiri” i-au determinat pe mulți oameni nevoiași să se încălzească la gura sobei cu crengi verzi adunate de pe marginea drumurilor. Oare de ce nu fac această „curătenie” vara?

*
La aniversarea a 10 ani de la apariția primului număr al publicației noastre au participat, printre alții, senatorul Viorel Matei, Ioan Nucu – reporter la Radio Timișoara, precum și nedespărții noștri prieteni de la Comloșu Mare, profesorii Traian Galetari și Julian Tihoi.

*
Cu ocazia de mai sus, l-am văzut pe mai vechiul nostru coleg și prieten, dl prof. Strungariu Ion. Stă bine.

*
La un deceniu de la prima apariție a „Cenăzeanului”, sub îngrijirea domnului prof. Doran Gheorghe a apărut cartea *Dincolo de Început*, o culegere de creații literare aparținând unor autori care au debutat în publicația noastră. Regăsiți aici eseuri și poezii semnate de Florica Biro, Adelina Daroți, Elena Flonta, Lăcrămioara

Cert este că nu știm să facem drumuri asfaltate. Sau nu vrem. Șoseaua care duce spre vamă, după numai câteva luni de la darea în folosință, a devenit obiectul unor înjurături, rostite, firește, în mai multe limbi.

*
O dată cu deschiderea punctului de trecere a frontierei, de-o parte și de alta a

drumului participanții la trafic lasă zilnic urme ale inconștienței lor: resturi menajere, sticle de plastic, pachete goale de țigări etc.

*
Este curios, dar pe raza comunei Cenad nu există nici un magazin cu piese auto sau măcar un PEKO. Domnilor întreprinzători, poate v-am dat o idee!...

*
Am trăit să văd și pe asta: la meciul de fotbal Poli AEK – Steaua suporterii timișorenii îi făceau „mitici” pe cei din galeria echipei din Ghencea, uitând că în același timp îi încurajau „de mama focului” pe ceilalți „mitici” din teren, care, se știe, numai bănăteni nu sunt.

*
În anul 2002, împreună cu Francisc Fodor, Bogdan Velcov și Andrei Savu am efectuat cinci ieșiri în munții patriei. Cheile Râmiților din munții Trascăului, două creste din Făgăraș, Cheile Butii din Retezat, Valea Cernei, Cascadele Beușniței, Ochiul Beilului, Cheile Nerei, vârful Straja din masivul Vâlcanilor au fost principalele obiective. În numerele viitoare, promit un jurnal de drumeție.

*
În februarie anul acesta am fost la schi în stațiunea Râșnor din Retezat. Condiții de cazare excelente, parte foarte bună, mâncare „ca la mama acasă”, zăpadă din abundență.

*
La Râșnor, un salvamontist mi-a spus că cea mai joasă temperatură în acele locuri a fost de -16°C. L-am comunicat Tânărului „itan” că în Cenad la -16°C noi obișnuim să facem plajă.

Colț Alb

M O D A**Christian Dior vs. John Galliano**

În 1946, Franța ieșe din război epuizată și cu o economie ruinată. În aceste condiții, costumul feminin a evoluat către forme adaptate unei vieți active.

12 februarie 1947 este ziua cea mai lungă a evasi-necunoscutului Christian Dior. În opoziție cu mișcarea generală, designerul propune în prima sa colecție vestimentară o linie nouă, o stare de spirit, „New Look”, prin care redă femeilor femininitatea, declarând în același timp pasiune, admiratie, invidie și ură.

Contrațice tendințele vestimentare de după război prin talia de viespe, umerii dezgoliți, pliseuri și fuste care acoperă genunchiul. Dior stârnește o adevărată furtonă în Franța prin modelele sale considerate scandalioase, iar în Statele Unite designerii sunt nevoiți să-și revizuiască colecțiile.

Pasionat de mic de arhitectură, Christian Dior urmează sfaturile tatălui său și renunță la vocația să încercea unor studii de Științe Politice. Începând de acum trăiește după cum crede de cuvință. Expresionismul german, baletul rusesc, seratele și teatrul devin noile sale preocupări.

Împreună cu Jacques Bonjean, deschide o galerie de artă, pe Rue de la Boetie. Aici sunt expuse lucrările ale pictorilor moderni, ale neoumanistilor și ale tânărului Salvador Dalí. Mai târziu, câteva schițe ale viitorului designer apar în revista „Le Figaro” și îi atrag atenția lui Robert Piguet care în 1938 îl angajează pe Dior pentru realizarea noii sale colecții.

Creatorul Christian Lelong îl angajează împreună cu un alt Tânăr, Pierre Balmain, iar din acest moment Christian Dior începe să-și semneze colecțiile.

După ce lucrează cu Robert Piguet și Christian Lelong, Dior investește 50 de milioane de franci în crearea unei case proprii. Sediul va fi pe Avenue Montaigne.

Chiar dacă prima prezentare e un triumf, Dior stârnește invidia creatorilor americanii, care îi trimis scrisorii de amenințare.

Creația de lux (Haute Couture) intră în era industrială, iar în 1948 își deschide porțile „Dior New York”.

Galliano

Cu această ocazie se înregistrează și o premieră: un creator francez vorbește engleză în singurul interviu pe care-l va acorda vreodată unei televiziuni.

Deși celebru, Dior nu-și va pierde niciodată modestia și perfecționismul.

Sub influența lui Christian Dior, creația haute-couture a propus o linie-nouă din sase luni.

Dior moare în 1957, iar casa lui de modă trece prin mâinile creatorilor Yves Saint Laurent, Gianfranco Ferré și John Galliano, actualul designer al casei de modă Dior.

Numei director artistic al casei de modă Dior în 1996, John Galliano realizează o primă colecție aspru criticată pentru stilul excentric abordat, considerat nepotrivit pentru marca Dior. Acum, show-urile sale sunt însă adevărate exemple de artă experimentală, adevărate performance-uri, sunt spectacole de exuberanță și imaginație.

Sursa de inspirație pentru colecția Dior primăvară-vară 2003 se regăsește în stilul anilor '80 și în club-cultura londoneză. În această colecție John Galliano își transmite mesajul prin culori vii, alăturate într-un mod neașteptat și non-conformist, toate într-un perfect echilibru compozițional, cu jachete militarești, bijuterii sau machiaj inspirat din cultura indiană.

După cum susține designerul: „Este vorba despre timpul nostru pentru puțină bucurie de a trăi, nu-i așa?”

Alina Lățan

Clonaid și facerea lumii

– Urmare din p. 6 –

Procedeul la mamifere este încă departe de a fi pus la punct, fără probleme. Nașterea lui Dolly este rezultatul pozitiv după 276 de încercări eşuate. Cele care s-au născut erau cu malformații grave sau moarte.

La om, rata probabilă a reușitei ar fi 290 de embrioni morți la o naștere cu șanse reale de viață. Nu cunoaștem problemele care pot să apară în cei 70-80 ani în viață și dezvoltarea noului născut.

Polemica în jurul clonării umane s-a născut la 9 august 2001, când doi medici, italianul Severino Antinori și americanul Panos Zavos, au anunțat intenția lor de a clona oameni, cu participarea voluntară a 200 de perechi, care nu pot avea copii. Nașterea primului copil clonat se anunță pentru începutul anului 2003.

Ca surpriză, în 26 decembrie 2002 secta raeliană anunță nașterea primului copil clonat, iar la 4 ianuarie 2003 nașterea celui de-al doilea copil clonat. Clonarea a fost realizată de Asociația Clonaid, condusă de Brigitte Boisselier. Asociația Clonaid a fost fondată de secta raeliană în 1997, asociație care se ocupă de clonarea oamenilor.

Conducătorul spiritual al sectei este Rael (născut Claude Vorilhon) și declară că viața pe Pământ a fost adusă de o specie huma-

noidă numită *Elohim*. Această specie a ținut legătura cu omenirea prin Hristos, Buda, Mahomed și alții conducători.

Secta promite viață veșnică. În viitor, după ei, se va realiza clonarea omului adult, cu personalitatea și amintirile lui. După moarte, se vor trezi în corpul clonului ca după somn.

Despre existența copilului clonat, au declarat multe, dar nu au adus nici o dovadă. Refuză să se facă testul genetic, prin care se poate dovedi că nou-născutul este clon. Tot mai mulți sunt de părere că acțiunea este doar o reclamă a sectei.

Rael s-a născut în 1946 la Vichy. Pe atunci purta numele de Claude Vorilhon. În tinerețe avea păr lung, purtă blugi și cântă la chitară. Într-o noapte de iarnă, la 13 decembrie 1973, s-a întâlnit cu extratereștrii. Din acest moment a avut o revelație, că mama lui a fost răpită și însărcinată de Elohim și ca urmare s-a născut el. „Eu sunt ultimul profet, fratele lui Hristos” - a spus Rael. Numele Rael are semnificația: „Curierul Elohimilor”.

La început se distrau pe seama lui, când la seansurile lui cântă împreună cu sute de oameni. Se gândeau că e o nouă mișcare hippie. Dar numărul participanților a tot crescut, el declară lucruri tot mai bune, că a luat cina cu Hristos, Buda, Mahomed și Moise, că barca lui Noe a fost, de fapt, o rachetă pe o orbită geostaționară, Sodoma

și Gomora s-au distrus ca urmare a unui atac cu rachetă nucleară.

După toate acestea, a hotărât să fondeze o asociație. Așa s-a născut mișcarea raeliană, care are la bază geniocrația. Această ideologie spune că au drept de vot doar cei mai inteligenți și votați pot fi doar cei mai inteligenți dintre ei. Nu e de mirare că la 7 octombrie 1975 extratereștrii l-au invitat într-o excursie din nou și l-au dus pe planetă lor care se află la 1 an lumină de noi.

După Rael, până în 2035 Elohimii ne vor vizita din nou și trebuie primiți cum se cuvine. Trebuie construită ambasada Elohim, de aceea a creat o fundație. Membrii sectei cotizează 1-11 % din venitul lor net pentru această fundație. În toamna anului 1997 au adunat 40 milioane franci francezi.

Membrii se întâlnesc în conferințe cu Rael. Aici Rael spune „cuvinte înțelepte”, cântă la chitară, cântă cu publicul și începe o orgie, o imbrățișare generală, fără a ține cont de vîrstă.

După Rael, cataclismul final va avea loc când numărul membrilor va atinge 144.000 de persoane. Ei vor avea loc asigurat pe planetă Elohimilor.

Și, contra scepticismului general al mediilor și cercetătorilor, ei au declarat că au reușit clonarea umană.

Cu cântec înainte, către viață eternă !!!

Cu prilejul celei de-a X-a aniversări a „Cenăzeanului” a apărut volumul „Dincolo de început”, cuprinzând creații literare ale unor autoare ce au debutat în paginile revistei: Florica Biro, Adelina Daroți, Elena Flonta, Lăcrămioara Ghica, Mihaela Hotea, Corina Nani și Diana Perian.

Recită Elena Flonta

editura marineasa timisoara
2002

Parcugând un deceniu de aparție a „Cenăzeanului”, colegiul de redacție a hotărât să cuprindă între copertele unei cărți numele celor care au avut curajul să-și încredințeze creațile lor publicației noastre.

Este știut că orice judecată de valoare pare riscantă când opera se află la începuturile ei. Ceea ce am scris despre talentul autoarelor îl considerăm ca fiind valabil în prezent. Viitorul și strădania lor vor confirma sau vor infirma părerile noastre critice.

Diana Perian, Corina Nani, Lăcrămioara Ghica, Adelina Daroți

Calendar literar

Grigore Alexandrescu (22 februarie 1810, Târgoviște - 25 noiembrie 1885, București) este poet, prozator și cel mai mare autor de fabule din literatura română. A debutat în 1832, cu traducerea „Eliezer și Neftali” de Florian și cu volumul de „Poezii”, în 1838, cuprinzând elegii, fabule originale și traduceri din Byron, Lamartine.

Publicația noastră „trăiește” prin contribuția următorilor iubitori ai Cenadului: Crăciun Nicolae - primar, Ștefanovici Vasa - viceprimar, Radu Ioan - secretar, Cornut Gheorghe, Sivacichi Dimitrie, Isac Marius, Fodor Francisc, Vancu Gheorghe, Velciu Petru, Saraficean Vasile, Târziu Vasile, Râncioag Teodor, Ivașcu Gheorghe - consilieri

A mai publicat volumele: „Poiezii” (1842), „Suvenire și impresii, epistole și fabule” (1847), „Memorial de călătorie” (1842). Romantic în creația lirică, poetul este un clasic desăvârsit în fabule, epistole și satire. Partea cea mai rezistentă a creației sale o reprezintă, fără îndoială, fabulele, opere în care Grigore Alexandrescueste un maestru al „punerilor în scenă” și al portretizărilor. Multe din fabulele sale („Câinele și cățelul”, „Boul și vițelul”, „Dreptatea leului” și.a.) sunt foarte cunoscute.

**Apariția publicației este sponsorizată de
Consiliul Local Cenad**

Potrivit articolului 106 din Codul penal, responsabilitatea juridică pentru continutul articolului aparține autorului. De asemenea, în cazul informațiilor furnizate de agenții de presă și al personalităților citate, responsabilitatea juridică le aparține.

**PUBLICAȚIE EDITATĂ SUB EGIDA SOCIETĂȚII CULTURALE
„BANATUL” TIMIȘOARA, FILIALA CENAD**

COLEGIUL DE REDACȚIE: GHEORGHE ANUICHI, GHEORGHE DORAN,
FRANCISC FODOR, DANIEL GROZA, IOAN RADU, ION SAVU
COLABORATORI PERMANENȚI: LĂCRĂMIOARA GHICA,
CORINA NANI, DIANA PERIAN

Adresa redacției: Cenad, nr. 709 A; telefon: (0256) 37 48 78

Tehnoredactare: Dorin Davideanu

Tiparul executat la

TIPOGRAFIA MARINEASA

Timișoara, str. Mureș nr. 34

Tel. 0256.272.379, 0744.205.818

E-mail: gabu@mail.dnttm.ro